

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра судочинства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Адміністративне процесуальне право
Викладач (-і)	Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна, проф., д.ю.н., зав. кафедри судочинства
Контактний телефон викладача	(0342) 596178
Е-mail викладача	yulia.kerniakevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/графік-самостійної-роботи-зі-студент/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права, а також нормативно-правові акти, які регламентують питання діяльності органів виконавчої влади та адміністративного суду, процедуру адміністративного та судового захисту прав у сфері публічних правовідносин, їх тлумачення та механізми реалізації, науково-теоретичні дослідження у цій сфері.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративні провадження. 2. Адміністративне судочинство. <p>Навчальна дисципліна «Адміністративне процесуальне право» вивчається разом із іншими процесуальними галузями права. Вона є теоретичною основою для забезпечення набуття слухачами навчального курсу інтегрованих, поглиблених та системно упорядкованих знань щодо особливостей здійснення адміністративного судочинства як гарантії судового захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі права виступають Кодекс адміністративного судочинства України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Митний кодекс України, Закон України «Про державну службу», Закон України «Про звернення громадян», Закон України «Про судоустрій і статус суддів», Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України «Про судовий збір», Закон України «Про виконавче провадження», Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Адміністративно-процесуальне законодавство України має динамічний характер розвитку, що впливає на зміст та структуру процесуальних галузей права. Треба відзначити, що за період української незалежності було прийнято велику кількість законів та підзаконних актів, якими урегульовано значну кількість процесуальних відносин та адміністративно-правових конфліктів, котрі виникали в сфері публічного управління. Прийняття Кодексу адміністративного судочинства 6.07.2005 року стало поштовхом до принципово нового викладання адміністративного процесу у юридичних навчальних закладах України та впливає на зміст адміністративно-процесуальної науки, становлення якої відбувається понад п'ятдесят років і не знайшло свого кінцевого єдиного підходу до розуміння процесуальних проблем і сьогодні.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни сприяє розумінню місця судового захисту прав суб'єктів громадянського суспільства у розбудові правової, демократичної держави, адаптації існуючих в Україні моделі і процедур діяльності суб'єктів публічного адміністрування до європейських норм і стандартів, їхньої ролі у забезпеченні ефективного функціонування управлінських механізмів. Окреслене коло питань є важливим для засвоєння та набуття практичних навичок студентами, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Міжнародне та європейське право» спеціальності «Право».</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Адміністративне процесуальне право» є розкриття змісту основних положень теорії адміністративної юстиції, відповідного правового регулювання і практики, пов'язаної з таким регулюванням.

Основними цілями вивчення дисципліни «Адміністративне процесуальне право» є формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері адміністративного судочинства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Здатність працювати в команді.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

Ї Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин, які мають національне чи глобальне значення.

Ї Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання на базі актів національного законодавства України, законодавства європейських країн та основоположних принципів міжнародного права.

Ї Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми світового, континентального, державного, регіонального чи локального характеру.

- Ї Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.
- Ї Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.
- Ї Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію
- Ї Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло (як українською, так і іноземною мовою).
- Ї Пояснювати державною мовою та іноземними мовами характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.
- Ї Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- Ї Працювати в групі, формувати власний внесок у виконання завдань у складі групи вітчизняних чи зарубіжних фахівців.
- Ї Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи, системи національного права окремих зарубіжних країн та системи права Європейського Союзу.
- Ї Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права України, а також міжнародного і європейського права.
- Ї Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки державною та іноземною мовою.
- Ї Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях з урахуванням змісту чинного законодавства України, ЄС та законодавства зарубіжних країн (залежно від наявності правовідносин з іноземним елементом).
- Ї Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях, які виникли в Україні чи на території інших держав.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	42

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	081 Право	3	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Модуль I. Адміністративні провадження

Тема № 1. Адміністративно-процесуальне право як галузь права.	2	2	2
Тема № 2. Загальна характеристика адміністративних проваджень.	-	-	2
Тема № 3. Провадження у сфері управління.	-	-	2
Тема № 4. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.	-	2	2
Тема № 5. Адміністративний (позасудовий) порядок захисту прав у сфері публічно-правових відносин.	-	-	2

Модуль II. Адміністративне судочинство

Тема № 6. Адміністративна юрисдикція та підсудність адміністративних справ.	2	2	2
Тема № 7. Суб'єкти адміністративного судочинства.	2	2	4
Тема № 8. Докази та доказування в адміністративному процесі.	2	2	2
Тема № 9. Судові витрати.	2	2	2
Тема № 10. Заходи процесуального примусу в адміністративному судочинстві.	-	-	2

Тема № 11. Адміністративний позов. Процесуальна форма розгляду адміністративних справ. Розгляд адміністративної справи в суді I інстанції.	2	4	4
Тема № 12. Апеляційне провадження.	1	2	2
Тема № 13. Касаційне провадження.	1	2	2
Тема № 14. Перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.	2	2	2
Тема № 15. Особливості провадження в окремих категоріях адміністративних справ.	-	2	4
Тема № 16. Виконання судових рішень в адміністративних справах.	2	2	2
Тема № 17. Застосування європейських стандартів здійснення правосуддя у адміністративному судочинстві.	2	2	4
ЗАГ.:	20	28	42

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами однієї письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 9 семінарському занятті та охоплює теми №№ 1-11. На контрольну роботу виносяться 2 описових завдання, кожне з яких оцінюється по 5 балів, одне схематичне завдання, яке оцінюється в 3 бали, 2 тестових запитань, які оцінюються по 1 балу і одна задача, яка оцінюється в 5 балів. Максимальний бал за контрольну становить 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань курсових робіт <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/</i>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а

також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://ksud.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/>; <https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/>.*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

9. Рекомендована література

1. Адміністративно-процесуальне право України: Підручник. / За ред. О. В. Кузьменко. К.: Атіка, 2007. 416 с.
2. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / За заг. ред. Т. П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.
3. Адміністративний процес України: теорія, практика: Підручник. 2-ге вид. /М. І. Смокович, В.М. Бевзенко. К.: ВД «Дакор», 2021. 1204 с.
4. Адміністративне судочинство: навч. посіб. / І. М. Балакарева, І. В. Бойко, Я. С. Зелінська та ін.; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. Харків: Право, 2016. 312 с.
5. Адміністративна юстиція: європейський досвід і пропозиції для України / Автори- упорядники І.Б.Коліушко, Р.О. Куйбіда. К.: Факт, 2003. 536 с.
6. Адміністративне судочинство України: підручник / О. М. Пасенюк, О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов [та ін.]; за заг. ред. О. М. Пасенюка. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 672 с.
7. Бандурка О.М. Адміністративний процес України: монографія. Харків: ХНУВС, Майдан, 2019. 422 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Адміністративне процесуальне право. Методичні вказівки для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми Міжнародне та європейське право. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.
2. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Адміністративне процесуальне право. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми Міжнародне та європейське право. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022.

<https://ksud.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/>

Викладач

Юлія КЕРНЯКЕВИЧ-ТАНАСІЙЧУК